

РЕГЛАМЕНТ (ЕС) № 235/2014 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА**от 11 март 2014 година****за създаване на финансов инструмент за демокрация и права на човека по света**

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално членове 209 и 212 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет ⁽¹⁾,

като взеха предвид становището на Комитета на регионите ⁽²⁾,

в съответствие с обикновената законодателна процедура ⁽³⁾,

като имат предвид, че:

- (1) Настоящият регламент е един от инструментите, които осигуряват пряка подкрепа за външните политики на Съюза и той заменя Регламент (ЕО) № 1889/2006 на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁴⁾. Настоящият регламент създава финансов инструмент за насърчване и подкрепа на демокрацията и правата на човека по света, който позволява предоставяне на помощ независимо от съгласието на правителствата и публичните органи на съответната трета държава.
- (2) В член 2 от Договора за Европейския съюз (ДЕС) се посочва, че Съюзът се основава на ценностите на зачитане на човешкото достойнство, на свободата, демокрацията, равенството, правовата държава, както и на зачитането на правата на човека, включително правата на лицата, които принадлежат към малцинства. Тези ценности са общи за държавите-членки в общество, чиито характеристики са плурализъмът, недискриминацията, толерантността, справедливостта, солидарността и равенството между жените и мъжете.
- (3) В съответствие с член 2 и член 3, параграф 3 от ДЕС и член 8 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС) равенството между жените и мъжете е една от основните ценности и цели на Съюза и Съюзът следва да насърчава и включва равенството между половете във всички свои дейности.
- (4) Съгласно член 21 от ДЕС външната дейност на Съюза се ръководи от основополагащите принципи за неговото

създаване — демокрацията, правовата държава, универсалността и неделимостта на правата на човека и на основните свободи, зачитането на човешкото достойнство, принципите на равенство и солидарност и зачитането на принципите на Устава на Организацията на обединените нации и на международното право.

- (5) В рамките на принципите и целите на външната дейност на Съюза насърчването на правата на човека, демокрацията, правовата държава и доброто управление и на приобщаващото и устойчиво развитие представляват два основни стълба на политиката на Съюза за развитие. Ангажиментът за спазване, насърчване и защита на правата на човека и демократичните принципи е основен елемент на договорните отношения на Съюза с трети държави.
- (6) Съвместното съобщение на Върховния представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност и на Европейската комисия от 12 декември 2011 г., озаглавено „Правата на човека и демокрацията в основата на външните действия на ЕС — към по-ефективен подход“ предложи специфични мерки за увеличаване на ефективността и съгласуваността на подхода на Съюза към правата на човека и демокрацията.
- (7) Създаденият с настоящия инструмент е предназначен да допринесе за постигането на целите на външната дейност на Съюза, включително тези на политиката за развитие, и по-специално целите, посочени в Съвместната декларация на Света и представителите на правителствата на държавите-членки, заседаващи в рамките на Съвета, Европейския парламент и Комисията относно политиката на Европейския съюз за развитие, озаглавена „Европейският консенсус“ и съобщението на Комисията от 13 октомври 2011 г., озаглавено „Повишаване на въздействието на политиката на ЕС за развитие: програма за промяна“, и тези на политиките на Съюза, които имат отражение върху правата на човека, включително целите, очертани в Стратегическата рамка и Плана за действие на ЕС относно правата на човека и демокрацията, приети от Съвета на 25 юни 2012 г.
- (8) В съответствие със Стратегическата рамка и Плана за действие на ЕС относно правата на човека и демокрацията, за да се включат принципите на правата на човека в процеса на прилагане на настоящия регламент, Съюзът следва да прилага подход, основан на правата на човека, обхващаш всички права, независимо дали става въпрос за граждански и политически, икономически, социални или културни права.
- (9) Приносът на Съюза за демокрацията и правовата държава, както и за насърчването и защитата на правата на човека и основните свободи, се основава на Международната харта за правата на човека, Международният пакт за гражданските и политическите права, Международния пакт за икономическите, социалните и културните права и на други инструменти за правата на човека, приети в рамките на Организацията на обединените нации (ООН), както и на съответните регионални инструменти за правата на човека.

⁽¹⁾ ОВ С 11, 15.1.2013 г., стр. 81.

⁽²⁾ ОВ С 391, 18.12.2012 г., стр. 110.

⁽³⁾ Позиция на Европейския парламент от 11 декември 2013 г. (все още не публикувана в Официален вестник) и решение на Съвета от 11 март 2014 г.

⁽⁴⁾ Регламент (ЕО) № 1889/2006 на Европейския парламент и на Съвета от 20 декември 2006 г. за установяване на финансов инструмент за насърчване на демокрацията и правата на човека по света (ОВ L 386, 29.12.2006 г., стр. 1).

- (10) Равенството между половете, правата на жените, включително овластяването на жените, и недискриминацията са основни права на човека, като те са от основно значение за социалната справедливост, както и за борбата с неравенствата. Насърчаването им следва да бъде хоризонтален приоритет на настоящия регламент.
- (11) Демокрацията и правата на човека са неразривно свързани и взаимно се подсилват, както се припомня в заключенията на Съвета от 18 ноември 2009 г. относно подкрепата за демокрацията във външните отношения на ЕС. Основните свободи — на мисълта, съвестта и религията или убежденията, на изразяване на мнение, на събранията и на сдружаване, са предпоставки за политически плюрализъм, демократичен процес и отворено общество, докато демократичният контрол, вътрешната отчетност и разделението на властите са от съществено значение за поддържане на независима съдебна система и на правова държава, които от своя страна се изискват за ефективната защита на правата на човека.
- (12) Задачата за изграждане и поддържане на култура на правата на човека и за подкрепа на появата на независимо гражданско общество, включително чрез повишаване на ролята на това общество в съответната държава и утвърждаване на демокрация, която да работи в полза на всички граждани, макар и особено неотложна и трудна при възникващите демокрации, е по същество постоянно предизвикателство, което стои преди всичко пред хората в съответната държава, без обаче да намалява ангажиментът на международната общност. Тази задача изисква редица институции, включително национални демократични парламенти и избрани местни съвети, които осигуряват участие, представителство, ответни действия и отчетност. В този смисъл следва да бъде обърнато специално внимание на държавите в преход и на ситуациите на нестабилност или след конфликт. Следва да бъдат взети предвид опитът от прехода и извлечените поуки от прехода към демокрация в рамките на политиката на разширяване и политиката на съседство на Съюза.
- (13) За да може след изтичането на срока на действие на Регламент (ЕО) № 1889/2006 на тези проблеми да се обърне внимание по ефективен, прозрачен, навременен и гъвкав начин, е налице постоянна необходимост от конкретни финансови средства и отделен финансов инструмент, който да може да продължи да функционира по независим начин.
- (14) Помощта от Съюза съгласно настоящия регламент следва да се определя така, че да допълва различните други инструменти за изпълнение на политиките на Съюза в областта на демокрацията и правата на човека. Тези инструменти се простират от политически диалог и дипломатически действия до различни инструменти за финансово и техническо сътрудничество, включително географски и тематични програми. Помощта от Съюза следва да допълва също и действията по линия на Инструмента, допринасящ за стабилността и мира, създаден с Регламент (ЕС) № 230/2014 на Европейския парламент и на Съвета⁽¹⁾, свързани преди всичко с кризи, включително спешните действия през първите етапи на процеса на преход.
- (15) Съгласно настоящия регламент Съюзът трябва да предоставя помощ за преодоляване на глобални, регионални, национални и местни проблеми в областта на правата на човека и демократизацията в партньорство с гражданското общество. В тази връзка гражданското общество се разбира като обхващащо всички видове социални дейности на лица или групи, които са независими от държавата и чиято дейност способства за насърчаване на правата на човека и демокрацията, включително защитници на правата на човека съгласно определението в Декларацията на ООН за правото и отговорността на лицата, групите и органите на обществото за насърчаване и защита на всеобщо признатите права на човека и основните свободи (Декларация относно защитниците на правата на човека). При прилагането на настоящия регламент следва надлежно да бъдат взети предвид местните стратегии за правата на човека по държави от Съюза.
- (16) Освен това, докато целите на демокрацията и правата на човека трябва да бъдат все повече интегрирани във всички инструменти за финансиране на външната дейност, помощта от Съюза по силата на настоящия регламент следва да има специфична допълваща и допълнителна роля поради своето глобално естество и независимостта на действието си от съгласието на правителства и публични органи на съответните трети държави. Тази роля следва да направи възможно сътрудничеството и партньорството с гражданското общество по чувствителни въпроси на правата на човека и демокрацията, включително упражняване от страна на мигрантите на техните човешки права, правата на лицата, търсещи убежище, и на вътрешно разселените лица, като се осигурява гъвкавост и способност за реагиране по отношение на променящи се обстоятелства или потребности на бенефициерите или във времена на криза. Настоящият регламент следва също да даде възможност на Съюза да формулира и подкрепя конкретни цели и мерки на международно равнище, които не са свързани с географски критерии или кризи и които могат да изискват транснационален подход или да включват действия както в рамките на Съюза, така и в редица трети държави. Освен това настоящият регламент следва да осигури необходимата рамка за действия, като подкрепя за независими мисии на Европейския съюз за наблюдение на избори, за които е необходимо съгласуване на политиките, единна система за управление и общи стандарти на работа.
- (17) Възможно е развиването и укрепването на демокрацията съгласно настоящия регламент да включва предоставянето на стратегическа подкрепа за националните демократични парламенти и учредителни събрания, по-специално с цел повишаване на техния капацитет да подкрепят и осигуряват напредък в процеса на демократични реформи.

⁽¹⁾ Регламент (ЕС) № 230/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 11 март 2014 г. за създаване на инструмент, допринасящ за стабилността и мира (вж. страница 1 от настоящия брой на Официален вестник).

- (18) Съюзът следва да се обърне специално внимание на държави и спешни ситуации, в които правата на човека и основните свободи са изложени на най-голям риск и в които незачитането на тези права и свободи е драстично и системно. В такива случаи политическите приоритети следва да включват да се насърчи спазването на съответното международно право, да се предоставят осезаема подкрепа и средства за действие на местното гражданско общество и да се допринесе за неговата дейност, извършвана при изключително трудни обстоятелства. В такива държави или ситуации и за да се обърне внимание на спешната нужда от защита на защитниците на правата на човека и активистите за демокрация, Съюзът следва да е в състояние да реагира по гъвкав и навременен начин посредством използването на по-бързи и по-гъвкави административни процедури и посредством спектър от механизми за финансиране. Това следва да се отнася по-специално за случаи, когато изборът на процедурни формалности би могъл пряко да повлияе на ефективността на мерките или би могъл да породи сериозни заплахи, репресивни мерки или други видове рискове за бенефициерите.
- (19) В ситуации на конфликт Съюзът следва да насърчава спазването от страна на всички страни в конфликта на техните правни задължения по силата на международното хуманитарно право съгласно съответните насоки на ЕС. Освен това в държави в преход помощта на Съюза по настоящия регламент следва да подкрепя създаването на среда, благоприятстваща появата на политически фактори, които да са ангажирани с демократична, плуралистична и многопартийна система. Настоящият регламент следва да има за цел насърчаване на демократични структури, разделение на властите и отчетност на публичните власти.
- (20) Мисиите на Европейския съюз за наблюдение на избори допринасят съществено и по успешен начин за демократичните процеси в трети държави. Насърчаването и подкрепата на демокрацията обаче надхвърлят в значителна степен самия изборен процес и затова следва да се вземат предвид всички етапи на изборния цикъл. Поради това разходите за мисии за наблюдение на избори не следва да представляват непропорционална сума от общото финансиране, предоставяно по силата на настоящия регламент.
- (21) Следва да се подчертае значението на създаването на поста специален представител на ЕС за правата на човека (СПЕС). СПЕС следва да допринася за единството, съгласуваността и ефективността на действията на Съюза и политиката по правата на човека и следва да съдейства за насочване по съгласуван начин на всички инструменти на Съюза и действия на държавите-членки за постигане на целите на политиката на Съюза.
- (22) Съюзът следва да се стреми към най-ефективното използване на наличните ресурси с оглед оптимизиране на въздействието на външната си дейност. Това следва да бъде постигнато чрез съгласуваност и взаимно допълване между инструментите на Съюза за външна дейност, както и чрез създаването на полезни взаимодействия между настоящия регламент, другите инструменти на Съюза за финансиране на външната дейност и другите политики на Съюза. Това следва да доведе и до взаимното укрепване на програмите, разработвани в рамките на инструментите за финансиране на външната дейност.
- (23) Съюзът и държавите-членки трябва да се стремят към редовен обмен на информация и се консултират помежду си на ранен етап от процеса на програмиране, за да се насърчи взаимното допълване между съответните им дейности. Съюзът следва да се консултира и с други донори и заинтересовани участници.
- (24) Комисията и Европейската служба за външна дейност (ЕСВД), в зависимост от случая, следва да осъществяват редовен и периодичен обмен на мнения и информация с Европейския парламент. Освен това на Европейския парламент и на Съвета следва да бъде даден достъп до документи за да могат те информирани да упражнят правото си на контрол по силата на Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета⁽¹⁾. Мерките, предприети съгласно настоящия регламент, следва надлежно да отчитат мнението на Европейския парламент и на Съвета.
- (25) Съюзът следва да се стреми, включително където е уместно чрез делегациите си, към редовен обмен на информация и да провежда консултации с гражданското общество на всички равнища, включително в трети държави, на достатъчно ранен етап от процеса на програмиране с цел да улесни съответния принос на гражданското общество и да гарантира значимата му роля в този процес.
- (26) С цел приложното поле на настоящия регламент да се адаптира към бързо развиващата се обстановка в трети държави, на Комисията следва да бъде делегирано правомощието да приема актове в съответствие с член 290 от ДФЕС във връзка с приоритетите, определени в приложението към настоящия регламент. Особено важно е по време на подготвителната си работа Комисията да проведе подходящи консултации, включително на експертно ниво. При подготвянето и съставянето на делегирани актове Комисията следва да осигури едновременното, своевременно и подходящо предаване на съответните документи на Европейския парламент и на Съвета.
- (27) Изпълнителните правомощия, свързани с програмирането и финансирането на действията, получаващи подкрепа по силата на настоящия регламент, следва да бъдат упражнявани в съответствие с Регламент (ЕС) № 182/2011. Като се има предвид естеството на тези актове за изпълнение, по-специално ориентацията към дадена политика и финансовото им отражение, за тяхното приемане следва по принцип да се използва процедурата по разглеждане, освен за техническите мерки за изпълнение от малък финансов мащаб.

⁽¹⁾ Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 2011 г. за установяване на общите правила и принципи относно реда и условията за контрол от страна на държавите-членки върху упражняването на изпълнителните правомощия от страна на Комисията (ОВ L 55, 28.2.2011 г., стр. 13).

- (28) Общите правила и процедури за изпълнение на инструментите на Съюза за финансиране на външната дейност са определени в Регламент (ЕС) № 236/2014 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁾.
- (29) Настоящият регламент установява финансов пакет за своя срок на прилагане, който е основна референтна сума за Европейския парламент и за Съвета при годишната бюджетна процедура по смисъла на точка 17 от Междунституционалното споразумение от 2 декември 2013 г. между Европейския парламент, Съвета и Комисията за бюджетната дисциплина, за сътрудничеството по бюджетните въпроси и за доброто финансово управление ⁽²⁾.
- (30) Организацията и функционирането на ЕСВД са установени в Решение 2010/427/ЕС на Съвета ⁽³⁾.
- (31) Доколкото целите на настоящия регламент, а именно насърчаването и подкрепата на демокрацията и правата на човека по света, не могат да бъдат постигнати в достатъчна степен от държавите-членки, а поради техния мащаб и последици могат да бъдат по-добре постигнати на равнището на Съюза, Съюзът може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, установен в член 5 от ДЕС. В съответствие с принципа на пропорционалност, установен в същия член, настоящият регламент не надхвърля необходимото за постигане на тези цели.
- (32) Уместно е да се осигури плавен преход между Регламент (ЕО) № 1889/2006 и настоящия регламент и срокът на прилагане на настоящия регламент да се обвърже с този на Регламент (ЕС, Евратом) № 1311/2013 ⁽⁴⁾. Поради това настоящият регламент следва да се прилага от 1 януари 2014 г. до 31 декември 2020 г.,

ПРИЕХА НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

Член 1

Предмет и цели

С настоящия регламент се създава Европейски инструмент за демокрация и права на човека (ЕИДПЧ) за периода 2014 — 2020 г., по силата на който Съюзът предоставя помощ за развитието и укрепването на демокрацията и правовата държава и на спазването на всички права на човека и основни свободи.

⁽¹⁾ Регламент (ЕС) № 236/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 11 март 2014 г. за определяне на общи правила и процедури за изпълнението на инструментите на Съюза за финансиране на външната дейност (вж. страница 95 от настоящия брой на Официален вестник)

⁽²⁾ ОВ С 373, 20.12.2013 г., стр. 1.

⁽³⁾ Решение 2010/427/ЕС на Съвета от 26 юли 2010 г. за определяне на организацията и функционирането на Европейската служба за външна дейност (ОВ L 201, 3.8.2010 г., стр. 30).

⁽⁴⁾ Регламент (ЕС, Евратом) № 1311/2013 на Съвета от 2 декември 2013 г. за установяване на многогодишната финансова рамка за периода 2014—2020 година (ОВ L 347, 20.12.2013 г., стр. 884).

Целите на тази помощ са по-специално:

- a) подкрепа, развитие и укрепване на демокрацията в трети държави чрез засилване на демокрацията на участието и представителната демокрация, укрепване на цялостния демократичен цикъл, по-конкретно чрез повишаване на активната роля на гражданското общество в този цикъл, правовата държава и подобряване на надеждността на изборните процеси, по-специално чрез мисии на Европейския съюз за наблюдение на избори.
- b) повишаване на зачитането и съблюдаването на правата на човека и основните свободи, провъзгласени във Всеобщата декларация на ООН за правата на човека и други международни и регионални инструменти за правата на човека, както и засилване на тяхната защита, насърчаване, прилагане и наблюдение, най-вече чрез подкрепа за съответните организации на гражданското общество, защитниците на правата на човека и жертвите на репресии и насилие;

Член 2

Обхват

1. Помощта от Съюза се фокусира върху следното:

- a) подкрепа и засилване, в съответствие с подхода по отношение на цялостния демократичен цикъл, на демокрацията на участието и представителната демокрация включително парламентарната демокрация, както и на процесите на демократизация, най-вече чрез организациите на гражданското общество на местно, национално и международно равнище, *inter alia*, чрез:
- i) насърчаване на свободата на сдружаване и събиране, безпрепятственото движение на хора, свободата на мнение и изразяване, включително политическото, творческото и културното изразяване, безпрепятствения достъп до информация, свободния печат и независимите плуралистични медии, както традиционните, така и електронните, свободата на интернет и мерките за борба с административните пречки за упражняване на тези свободи, включително борбата с цензурата, по-специално чрез приемането и прилагането на съответното законодателство;
- ii) укрепване на принципите на правовата държава, насърчаване на независимостта на съдебната власт и законодателната власт, подкрепа и оценяване на правните и институционалните реформи и тяхното прилагане и насърчаване на достъпа до правосъдие, както и подкрепа на националните институции по правата на човека;
- iii) насърчаване и укрепване на Международния наказателен съд, *ad hoc* международни наказателни трибунали и процеса на преходно правосъдие и механизмите за установяване на истина и помирение;
- iv) подкрепа на прехода към демокрация и реформите за постигане на ефективна и прозрачна демократична и вътрешна отчетност и контрол, включително в секторите на сигурността и правосъдието, и засилване на мерките срещу корупцията;

- v) насърчаване на политически плурализъм и демократично политическо представителство и насърчаване на политическото участие на жените и мъжете, по-специално на членове на маргинализирани и уязвими групи, както в качеството им на избиратели, така и като кандидати в процеса на демократични реформи на местно, регионално и национално равнище;
 - vi) укрепване на демокрацията на местно равнище чрез осигуряване на по-добро сътрудничество между организациите на гражданското общество и местните власти, като по този начин се засилва политическото представителство на равнище в непосредствена близост до гражданите;
 - vii) насърчаване на равноправното участие на жените и мъжете в социалния, икономическия и политическия живот, подкрепа за равенството между половете, участието на жените в процесите на вземане на решения и политическото представителство на жените, по-специално в процесите на политически преход, демократизация и изграждане на държавни структури;
 - viii) насърчаване на равноправното участие на хора с увреждания в социалния, икономическия и политически живот, включително мерки за улесняване на упражняването на съответните свободи, както и подпомагане на равните възможности, недискриминацията и политическото представителство;
 - ix) подкрепа на мерки за улесняване на помирението между части на обществото, включително подкрепа на мерки за изграждане на доверие във връзка с правата на човека и демократизацията;
- б) насърчаване и защита на правата на човека и основните свободи, провъзгласени във Всеобщата декларация за правата на човека на ООН и други международни и регионални инструменти в областта на гражданските, политическите, икономическите, социалните и културните права, преди всичко чрез организации на гражданското общество, във връзка, *inter alia*, със:
- i) премахване на смъртното наказание и установяване на мораториуми с оглед на премахването му, а там, където смъртното наказание все още съществува — застъпничество за премахването му и спазване на минимални международни стандарти;
 - ii) предотвратяване на изтезанията, малтретирането и друго жестоко, нечовешко и унижително отношение или наказание, както и на насилствените изчезвания, и реабилитация на жертвите на изтезания;
 - iii) подкрепа, защита и помощ на защитниците на правата на човека, включително по отношение на спешната им нужда от защита, в съответствие с член 1 от Декларацията на ООН относно защитниците на правата на човека; тези цели, включително по-дългосрочна помощ и достъп до подслон, могат да бъдат обхванати от механизъм за защитниците на правата на човека;
 - iv) борба срещу расизма и ксенофобията и дискриминацията на всякаква основа, включително на основа пол, раса, цвят на кожата, каста, етнически или социален произход, генетични характеристики, език, религия или убеждения, политически или други мнения, принадлежност към национално малцинство, имотно състояние, рождение, увреждане, възраст, сексуална ориентация и полова идентичност;
 - v) свобода на мисълта, съвестта и религията или убежденията, включително чрез мерки за премахване на всички форми на омраза, нетърпимост и дискриминация, основани на религия или убеждения, и чрез поощряване на толерантността и зачитането на религиозното и културното многообразие в рамките на дадено общество и между различните общества;
 - vi) правата на коренното население, провъзгласени в Декларацията на ООН за правата на коренното население, *inter alia*, като се подчертава колко е важно участието на това население в разработването на проекти, които го засягат и чрез предоставяне на подкрепа за улесняване на взаимодействието и участието на коренното население в международни механизми;
 - vii) правата на лица, които принадлежат към национални или етнически, религиозни и езикови малцинства, провъзгласени в Декларацията на ООН за правата на лица, които принадлежат към национални или етнически, религиозни и езикови малцинства;
 - viii) правата на лесбийки, гейове, бисексуални, транссексуални и интерсексуални лица (ЛГБТИ), включително мерки за декриминализиране на хомосексуалността, за борба с насилието и гоненията срещу хомосексуални и транссексуални лица и за насърчаване на свободата на събиране, сдружаване и изразяване на лицата, определящи се като ЛГБТИ;
 - ix) правата на жените, установени в Конвенцията на ООН за премахване на всички форми на дискриминация по отношение на жените и незадължителните протоколи към нея, включително мерки за борба с всички форми на насилие срещу жени и момичета, по-специално срещу женското генитално осакатяване, принудителните и уредените бракове, престъпленията на честта, домашното и сексуалното насилие, и трафика на жени и момичета;
 - x) правата на детето, заложи в Конвенцията на ООН за правата на детето и незадължителните протоколи към нея, включително борбата срещу използване на детски труд, трафика на деца и детската проституция и набирането и използването на деца войници; както и защита на децата от дискриминация, независимо от раса, цвят на кожата, пол, език, религия или вяра, политическо или друго мнение, национален, етнически или социален произход, имотно състояние, увреждане, рождение или друг признак;
 - xi) правата на лицата с увреждания, установени в Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания;

- xii) икономическите, социалните и културните права, включително правото на подходящ жизнен стандарт и основните трудови стандарти;
 - xiii) корпоративната социална отговорност, по-специално чрез прилагането на ръководните принципи на ООН за бизнес и права на човека, както и свободата за извършване на стопанска дейност, установени в член 16 от Хартата на Европейския съюз за правата на човека;
 - xiv) образование, обучение и наблюдение в областта на правата на човека и демокрацията;
 - xv) подкрепа за местни, регионални, национални или международни организации на гражданското общество, които участват в опазването, насърчаването и защитата на правата на човека и основните свободи;
 - xvi) насърчаване на подобряването на условията и съблюдаване на стандартите в затворите в съответствие с човешкото достойнство и основните права;
- в) укрепване на международната рамка за защита на правата на човека, справедливостта, равенството между половете, принципите на правовата държава и демокрацията и за насърчаване на международното хуманитарно право, по-специално чрез:
- i) осигуряване на подкрепа за международни и регионални инструменти и органи в областта на правата на човека, справедливостта, принципите на правовата държава и демокрацията;
 - ii) поощряване на сътрудничеството на гражданското общество с международни и регионални междуправителствени организации и подкрепа за дейностите на гражданското общество, включително изграждане на капацитет на неправителствените организации, насочени към насърчаване и наблюдение на изпълнението на международни и регионални инструменти, свързани с правата на човека, справедливостта, принципите на правовата държава и демокрацията;
 - iii) обучение и разпространяване на информация относно международното хуманитарно право и подкрепа за неговото прилагане;
- г) изграждане на доверие и повишаване на надеждността и прозрачността на демократичния изборен процес и институции през всички етапи на изборния цикъл, по-специално:
- i) чрез изпращане на мисии на Европейския съюз за наблюдение на избори и други мерки за наблюдение на изборните процеси;
 - ii) чрез съдействие за развитие на капацитета за наблюдение на избори на организациите на гражданското общество на регионално и местно равнище в рамките на държавата и подкрепа за техните инициативи за подобряване на участието в изборния процес и последващите действия;
 - iii) чрез подкрепа на мерки, насочени към последователното интегриране на изборния процес в демократичния цикъл и към разпространяването на информация и изпълнението на препоръките на мисиите на Европейския съюз за наблюдение на избори, по-специално чрез работа с организациите на гражданското общество, както и в сътрудничество със съответните публични власти, включително парламенти и правителства, в съответствие с настоящия регламент;
 - iv) чрез насърчаване на мирното протичане на изборните процеси, намаляването на насилието по време на избори и приемането на достоверни резултати от всички части на обществото.
2. Принципите на недискриминация на каквато и да е основа, на равнопоставеност между жените и мъжете, участие, овластяване, както и на отчетност, откритост и прозрачност, се вземат предвид, когато е уместно, при всички мерки, посочени в настоящия регламент.
3. Мерките, посочени в настоящия регламент се изпълняват на територията на трети държави или са пряко свързани с обстановката, която възниква в трети държави, или с действия на световно или регионално равнище.
4. Мерките, посочени в настоящия регламент отчитат особеностите при криза или при спешни ситуации и държавите или ситуациите, в които е налице сериозна липса на основни свободи, в които човешката сигурност е застрашена в най-голяма степен или в които организациите и защитниците на правата на човека работят при особено трудни условия.

Член 3

Координация, съгласуваност и допълване на помощта от Съюза

1. Помощта от Съюза по силата на настоящия регламент е съгласувана с цялостната рамка за външната дейност на Съюза и допълва помощта, предоставена по други инструменти или споразумения за външна помощ.
2. С цел повишаване на ефективността, съгласуваността и последователността на външната дейност на Съюза, Съюзът и държавите-членки се стремят към редовен обмен на информация и се консултират помежду си на ранен етап от процеса на програмиране с оглед насърчаване на взаимното допълване и съгласуваността на съответните им дейности както на равнището на вземането на решения, така и при действия на място. Такива консултации могат да доведат до съвместно програмиране и съвместни дейности на Съюза и държавите-членки. Съюзът се консултира и с други донори и партньори.
3. Комисията и ЕСВД, в зависимост от случая, осъществяват редовен обмен на мнения и информация с Европейския парламент.
4. Съюзът се стреми към редовен обмен на информация и провежда консултации с гражданското общество на всички равнища, включително в трети държави. По специално Съюзът предоставя, когато е възможно и съгласно съответните процедури, технически насоки и подкрепа във връзка с процедурата за кандидатстване.

Член 4

Обща рамка за програмиране и изпълнение

1. Помощта от Съюза по смисъла на настоящия регламент се изпълнява в съответствие с Регламент (ЕС) № 236/2014 и чрез следните мерки:

- а) стратегически документи, посочени в член 5 и техния преработен текст в зависимост от случая;
- б) годишни програми за действие, отделни мерки и мерки за подкрепа по членове 2 и 3 от Регламент(ЕС) № 236/2014;
- в) специални мерки по член 2 от Регламент(ЕС) № 236/2014.

2. При всяко програмиране или преразглеждане на програмите, което се прави след публикуването на доклада за междинен преглед по член 17 от Регламент (ЕС) № 236/2014 („Доклад за междинен преглед“), се отчитат резултатите, констатациите и заключенията на този доклад.

Член 5

Стратегически документи

1. Стратегическите документи определят стратегията на Съюза за предоставяната от него помощ по смисъла на настоящия регламент въз основа на приоритетите на Съюза, международното положение и дейностите на основните партньори. Те са съгласувани с общата цел, задачи, обхват и принципи на настоящия регламент.

2. Стратегическите документи определят приоритетните области, избрани за финансиране от Съюза през срока на действие на настоящия регламент, конкретните цели, очакваните резултати и показателите за изпълнение. Те посочват също и индикативния размер на разпределените финансови средства, както като обща сума, така и по приоритетни области, като това може да се представи под формата на диапазон от стойности, където е уместно.

3. Стратегическите документи се одобряват в съответствие с процедурата по разглеждане, определена в член 16, параграф 3 от Регламент (ЕС) № 236/2014. Стратегическите документи се актуализират в съответствие със същата процедура, когато това се налага поради значителни промени в обстоятелствата и политиката.

Член 6

Тематични приоритети и делегиране на правомощия

В приложението са изброени конкретните цели и приоритети, които да бъдат осъществени чрез помощта на Съюза съгласно настоящия регламент.

Комисията се оправомощава да приема делегирани актове за изменение на тематичните приоритети, установени в приложението. По-специално, след публикуването на доклада за междинен преглед и въз основа на препоръките, съдържащи се в него, Комисията приема делегиран акт за изменение на приложението до 31 март 2018 г.

Член 7

Упражняване на делегирането

1. Правомощието да приема делегирани актове, посочено в член 6, се предоставя на Комисията при спазване на предвидените в настоящия член условия.

2. Правомощието да приема делегирани актове, посочено в член 6, се предоставя на Комисията за срока на действие на настоящия регламент.

3. Делегирането на правомощия, посочено в член 6, може да бъде оттеглено по всяко време от Европейския парламент или от Съвета. С решението за оттегляне се прекратява посоченото в него делегиране на правомощия. То поражда действие в деня след публикуването на решението в *Официален вестник на Европейския съюз* или на по-късна, посочена в решението дата. То не засяга валидността на делегираните актове, които вече са в сила.

4. Веднага след като приеме делегиран акт, Комисията нотифицира акта едновременно на Европейския парламент и Съвета.

5. Делегиран акт, приет съгласно член 6, влиза в сила единствено ако нито Европейският парламент, нито Съветът са представили възражения в срок от два месеца след нотифицирането на Европейския парламент и на Съвета за акта или ако преди изтичането на този срок и Европейският парламент, и Съветът са уведомили Комисията, че няма да представят възражения. Този срок се удължава с два месеца по инициатива на Европейския парламент или на Съвета.

Член 8

Комитет

Комисията се подпомага от Комитет за демокрация и права на човека. Този комитет е комитет по смисъла на Регламент (ЕС) № 182/2011.

Член 9

Достъп до документи

За да могат информирано да упражняват правото си на контрол, Европейският парламент и Съветът имат достъп до всички документи на ЕИДПЧ, които са необходими за този контрол, в съответствие с приложимите правила.

Член 10

Финансов пакет

Финансовият пакет за изпълнението на настоящия регламент за периода 2014—2020 г. се определя в размер на 1 332 752 000 EUR.

Годишните бюджетни кредити се разрешават от Европейския парламент и от Съвета в границите, посочени в многогодишната финансова рамка.

Член 11

Европейска служба за външна дейност

Настоящият регламент се прилага в съответствие с Решение 2010/427/ЕС.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави-членки.

Съставено в Страсбург на 11 март 2014 година.

За Европейския парламент

Председател

M. SCHULZ

Член 12

Влизане в сила

Настоящият регламент влиза в сила в деня след публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Прилага се от 1 януари 2014 г. до 31 декември 2020 г.

За Съвета

Председател

D. KOURKOULAS

ПРИЛОЖЕНИЕ

Конкретни цели и приоритети за ЕИДПЧ

Стратегическият подход на Съюза по отношение на общата цел на ЕИДПЧ се основава на пет цели, описани в това приложение.

1. Цел 1 — Подкрепа за правата на човека и за защитниците на правата на човека в случаите, когато са изложени на най-голям риск

С действията по тази цел ще се предостави ефективна подкрепа на защитници на правата на човека, когато са изложени на най-голям риск, както и в случаи, когато основните свободи са застрашени в най-голяма степен. ЕИДПЧ ще допринася, *inter alia*, за задоволяването на спешни потребности на защитниците на правата на човека. Инструментът също ще предоставя средства и дългосрочна подкрепа, които да дадат възможност на защитниците на правата на човека и на гражданското общество да вършат работата си. Действията ще отчитат сегашната тревожна тенденция на стесняване на пространството за гражданското общество.

2. Цел 2 — Подкрепа за други приоритети на Съюза в областта на правата на човека

Действията по тази цел ще се съсредоточат върху предоставянето на подкрепа за дейности, където Съюза дава добавена стойност и/или има конкретен тематичен ангажимент (например настоящи и бъдещи насоки на Съюза в областта на правата на човека, приети от Съвета, или резолюции, приети от Европейския парламент) в съответствие с член 2. Действията ще са съгласувани с приоритетите, установени в Стратегическата рамка и Плана за действие на ЕС относно правата на човека и демокрацията.

Действията по тази цел, *inter alia*, ще са за подкрепа на човешкото достойнство (по-конкретно борбата срещу смъртното наказание, изтезанията или други форми на жестоко, нечовешко или унижително наказание или отношение), на икономическите, социалните и културните права, борбата с безнаказаността, борбата с всички форми на дискриминация, правата на жените и равенството между половете. Ще се обърне внимание и на възникващите въпроси в областта на правата на човека.

3. Цел 3 — Подкрепа за демокрацията

С действията по тази цел ще се подпомагат мирните демократично настроени фактори в трети държави, за да се засилят демокрацията на участието и представителната демокрация, прозрачността и отчетността. Действията ще се съсредоточат върху консолидирането на политическото участие и представителство и върху кампаниите в подкрепа на демокрацията.

Ще се обхванат всички аспекти на демократизацията, включително правовата държава, насърчаването и защитата на граждански и политически права, например свободата на изразяване, включително в интернет, свободата на събранията и на сдружаване. Това включва активно участие в развиващия се методологичен дебат в областта на подкрепата за демокрацията.

Действията ще отчитат препоръките на мисиите на Европейския съюз за наблюдение на избори, където това е приложимо.

4. Цел 4 — Мисии на Европейския съюз за наблюдение на избори

Действията по тази цел ще се съсредоточат върху наблюдението на избори, което допринася за по-голяма прозрачност и доверие в изборния процес като част от по-широката подкрепа и насърчаване на демократичните процеси, описани в цел 3.

Комплексните мисии на Европейския съюз за наблюдение на избори са получили широко признание като водещи проекти на външната дейност на Съюза и се запазват като основна форма на действие по тази цел.

Те са в най-добра позиция да предоставят както аргументирана оценка на изборните процеси, така и препоръки за по-нататъшно подобрене в контекста на сътрудничеството и политическия диалог на Съюза с трети държави. По-конкретно, подходът, обхващащ всички етапи на изборния цикъл, включително последващите дейности, ще бъде доразвит с допълнителни действия между двустранното програмиране и проектите по ЕИДПЧ.

5. Цел 5 — Целенасочена подкрепа за определени основни участници и процеси, включително международни и регионални инструменти и механизми в областта на правата на човека

Основната цел е да се укрепят международните и регионалните рамки за насърчаване и защита на правата на човека, правосъдието, правовата държава и демокрацията в съответствие с политическите приоритети на Съюза.

Действията по тази цел ще включват дейности за подкрепа на участието на местното гражданско общество в диалози на ЕС по правата на човека (в съответствие с насоките на ЕС в тази област) и изработването и въвеждането на инструменти и механизми по отношение на международните и регионалните аспекти на правата на човека и на международното наказателно правосъдие, включително на Международния наказателен съд. Ще бъде обърнато специално внимание на утвърждаването и наблюдението на тези механизми от страна на гражданското общество.

Декларация на Европейската комисия относно стратегическия диалог с Европейския парламент ⁽¹⁾

Въз основа на член 14 от Договора за ЕС Европейската комисия ще проведе стратегически диалог с Европейския парламент преди програмирането на Регламент (ЕС) № 235/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 11 март 2014 г. за създаване на финансов инструмент за насърчаване на демокрацията и правата на човека по света и след първоначалната консултация със съответните му бенефициери, когато това е целесъобразно. Европейската комисия ще представи на Европейския парламент съответните налични документи относно програмирането с индикативно разпределение на средствата, предвидени по държави/региони, а за всяка отделна държава/регион — приоритетите, възможните резултати и индикативното разпределение на средствата, предвидени за отделните приоритети по географските програми, както и избора на реда и условията за предоставяне на помощта (*). Европейската комисия ще представи на Европейския парламент съответните налични документи относно програмирането с тематичните приоритети, възможните резултати, избора на реда и условията за предоставяне на помощта (*) и отпуснатите финансови средства за тези приоритети, предвидени в тематичните програми. Европейската комисия ще вземе под внимание позицията, изразена от Европейския парламент по този въпрос.

Европейската комисия ще проведе стратегически диалог с Европейския парламент при подготвянето на средносрочния преглед и преди всяко съществено преразглеждане на документите за програмиране през срока на действие на този регламент.

При искане от страна на Европейския парламент Европейската комисия ще разясни как забележките на Европейския парламент са били взети под внимание в документите за програмиране и при всяко друго последващо действие в отговор на стратегическия диалог.

⁽¹⁾ Европейската комисия ще се представлява от отговорния комисар.

(*) Когато е приложимо.

Съвместна декларация на Европейския парламент, Съвета на Европейския съюз и Европейската комисия относно мисиите за наблюдение на избори

Европейският парламент, Съветът на Европейския съюз и Европейската комисия подчертават важния принос на мисиите на Европейския съюз за наблюдение на избори към политиката на Съюза в областта на външните отношения в подкрепа на демокрацията в държавите партньори. Мисиите на ЕС за наблюдение на избори спомагат за увеличаване на прозрачността и доверието в изборния процес и предоставят информирана оценка на изборите, както и препоръки за по-нататъшното им подобряване в контекста на сътрудничеството и политическия диалог, осъществявани от Съюза с държави партньори. Във връзка с това Европейският парламент, Съветът на Европейския съюз и Европейската комисия постигат съгласие, че до 25 % от бюджета за периода 2014—2020 г. по Регламент (ЕС) № 235/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 11 март 2014 г. за създаване на финансов инструмент за насърчаване на демокрацията и правата на човека по света следва да се отделят за финансирането на мисии на ЕС за наблюдение на избори, в зависимост от изборните приоритети за съответната година.